

A 8. §-hoz. Minden félreértés elkerülése végett, jelesen oly czélból, nehogy jelen törvényjavaslat 6. és 7. §-ai akként értelmeztessenek, hogy az egyesítve kezelendő erdők tiszta jövedelméből az egyes községekre eső rész az illető községek között felosztható, a javaslat 8. §-a intézkedik.

A 9. §-hoz. A jelen törvényből kifolyó erdőkezelési és rendezési ügyekben a bélyeg- és illetékmentesség kedvezményét hozom javaslatba — azon okból, mert ezen műveletek és az azok életbeléptetésére szükséges eljárás, közérdekből történnek.

A 10. §-hoz. A törvény életbeléptetése a dolog természeténél és az adott viszonyoknál fogva több irányban előintézkedéseket, végrehajtása pedig részletes utasításokat igényel, ennél fogva kérem a törvény életbeléptetésével és az annak alapján szükséges utasítások kiadásával az illető ministereket megbizni.

Könyvismertetés.

Az erdei fák és bokrok képes kiadása.

(*Die Bäume und Sträucher des Waldes in botanischer und forstwissenschaftlicher Beziehung, von Gustav Hempel und Karl Wilhelm. Wien und Olmütz. Eduard Hölzl.*)

Irta: I I I és N á n d o r m. kir. főerdőtanácsos.

A leiró botanikának egyik legjobb segédeszköze a rajz. Vannak ismertető jelek, a melyeket szóval csak jelölni lehet. Ilyen a különbség a *Platanus orientalis* és *occidentalis* levelei között. Vagy ki tud eligazodni leírás után a tölgy nagyszámu fajai között, melyekkel a botanikusok elárasztottak s képes megérteni a rendkívüli változatosságú levelek megkülönböztetésére használt kifejezéseket a nélkül, hogy egyiket

a másikkal össze ne tévesztené! Nem csoda, ha valamely új fajt a leírás után elfogadni nem akarunk; pedig ha élve vagy jól lerajzolva látjuk, mindjárt készeknek nyilatkozunk elismerni.

Igaz, a szakavatott botanikus a szabatos leírás után meghatározza a fajt. De mennyi fáradságába kerül az a kezdőnek s hányszor téveszti el az útirányt a fajok és fajták tömkelegében! Hát még a laikus! az amateur! Semmi sem teheti népszerűbbé a botanikát a jól sikerült képnél.

Különben még mi szakemberek is, kik az erdő növényzetének társaságában őszültünk meg s azokat ismerjük tövüktől kezdve sudarukig, mi is gyönyörködve szemléljük azok jól sikerült képét. Részemről legalább úgy vagyok vele. A mint a fönnebb idézett munka első füzeté kezembe került, valóságos élvezettel szemléltem a lúcz-, jegenye- és simafenyő ágainak, virágainak, gyümölcseinek és magvainak sikerült képeit. Nem kevésbé leptek meg szépségükkel és hűségükkel a második füzetben a vörös-, erdei-, és feketefenyő színezett képei.

Valóságos képek azok. Teljes joggal írták mindenik alá: festette W. Liepoldt. Igazán festve vannak; m. p. oly szépen, hogy a könyvkiadó büszke lehet rájuk. De nemcsak szépek, hanem hűek is e festmények; legalább részemről nem tudtam hibát találni rajtuk. Meglehetős sok színezett és színezetlen munkát ismerek az erdei fákról és bokrokról, de egyet sem, a melyik ilyen szép és hű volna. Ha a többi füzet is olyan lesz, mint a két első, a mi a lombos fanemeknél és eszerjéknél nem kis feladat; akkor az nemcsak pompás, hanem hasznos munka leendő, kellemes szemlélétül szolgálván a szakavatott erdész s jó útmutatóul a kezdő s fakedvelő számára.

A szó nem marad vissza a kép megett. Jól van választva, rövid, tömör, szakszerű. Csak az okvetlen szükség-

gessel, elismerttel és igazolttal foglalkozik. Pedig az nem kis mesterség. A tudomány annyi mindent állapított meg, a kutatás annyit hozott napvilágra, hogy a közlendők megválasztása valóban nehéz. Az erre szolgáló tér természetesen korlátozott s a szöveg célja gyakran csak ösztönzés. Különösen áll ez a fák anatómiájára és physioliájára nézve. Mindkettő magában véve különleges tudomány s hogy mélyebben lehessen beléjük hatolni, szintoly nagy könyvet kellene szerkeszteni. Érdemül lehet a szerkesztőknek felróvni, hogy a gyökér, törzsek és korona, fa és kéreg, a fa életének feltételei czimü, alig egy ivnél többre terjedő czikkeben mindazt elmondani tudták, a mit ez irányban tudnunk kell. Nem egy tankönyv vehetne példát róla.

Kétségtelen az, hogy a szöveg rövidségénél fogva a kezdő erdészek nem nyújthat minden irányban kimerítő felvilágosítást; de annyi bizonyos, hogy jó tájékozásul szolgál. Megtalálja benne tömörítve azt, a mi némely könyvben erősen felhigitva van; vagy megfordítva, mire keressen részletes felvilágosítást speciális munkákban. A laikus ellenben ki lesz elégitve: bele pillantott az anatomus mikroszkópiumába és a physiologus laboratoriumába. Ez neki elég. Szerzett annyi ismeretet, a mennyire szüksége van.

Az előadott okoknál fogva a munkát jó lélelekkal ajánlhatom minden szaktársamnak és az erdő minden barátjának. Sajnos, hogy magyar kiadása, — melyről szó volt — a kiadóra nem volt kecsegtető.

Tájékozásul szolgáljon, hogy a munka két havi időközben, 20 füzetben jelenik meg, melyek mindenike számos fekete ábrával ellátott 3 nyomtatott iv szöveget, és 3 színyomatu képet tartalmaz. Ára füzetenként 1 frt 50 kr. Eddig 2 füzet jelent meg.